

Filmová hudba Trenta Reznora

Lukáš Klinec

Bakalářská práce
2020



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Audiovize

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Lukáš Klinec
Osobní číslo: K17152
Studijní program: B8209 Teorie a praxe audiovizuální tvorby
Studijní obor: Audiovizuální tvorba – Zvuková skladba
Forma studia: Prezenční
Téma práce: **1. Teoretická část:**
Filmová hudba Trenta Reznora
2. Praktická část:
Audiovizuální dílo nebo tematický soubor audiovizuálních děl, délka minimálně 12 minut, zvuková skladba.

Zásady pro vypracování

1. Teoretická část:

Rozsah práce: minimálně 15 normostran textu bez započítání obsahu, rejstříku a obrazových příloh.

Formální podoba: Jednotná formální úprava teoretické části práce, její uložení a zpřístupnění se řídí aktuální verzí příslušné směrnice rektora. Student odevzdává 1 ks fyzické (tištěné) práce v kroužkové či pevné vazbě. Tištěná verze práce obsahuje originální „Zadání DP/BP“ včetně příslušných podpisů a studentem podepsané Prohlášení o původnosti práce. Práce v elektronické podobě obsahuje nascanované „Zadání DP/BP“ se všemi formálními náležitostmi a také nepodepsané Prohlášení studenta o původnosti práce. Plný text elektronické verze ve formátu PDF/A student odevzdá nahráním do IS/STAG a do příslušné složky na NAS-AAV (viz níže).

Pokyny k vypracování: prostudujte a analyzujte dostupné materiály z profesního hlediska a formulujte závěry a získané vědomosti do podoby akademického/odborného textu.

2. Praktická část:

a) Zvuková skladba audiovizuálního díla v minimální délce 12 minut či soubor audiovizuálních děl oficiálně schválený před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba.

b) Upoutávka, teaser či trailer na předložené audiovizuální dílo.

c) Písemná explikace z pohledu dané specializace. Minimální rozsah 2 normostrany.

d) Anotace.

e) Technický scénář.

f) Štábová listina.

V případě, že je dílo autorským počinem nebo není součástí praktické části SZS studenta produkce, je nutné dodržet dále zásady: a – h (dle zadání praktické části práce na oboru Produkce). Tato data odevzdává za projekt vždy jeden člověk. Nezbytná je konzultace s vedením AAV.

Všechny odevzdávané materiály musí splňovat vnitřní technické normy AAV pro odevzdávání prací a musí být řádně popsány (jméno, název, logo fakulty, formát, rozlišení). Součástí závěrečné práce je vytištěný a podepsaný formulář „Údaje o bakalářské práci studenta“.

Ve složce na NAS-AAV, označené „Bakalářská / Magisterská práce“ uložte:

1. Teoretickou práci ve formátu PDF/A dle specifikací výše.
2. Vytvořte podložku Praktická práce, která bude obsahovat materiály částí a- f. Film ve formátu HD (1080p) či 4K (2160p) v odpovídajícím datovém toku a kontejneru MPEG-4 part10 (MPEG-4 AVC).
3. Vytvořte podložku s názvem Katalog, která bude obsahovat „Podklady pro katalog FMK UTB ve Zlíně“: 10 kusů obrazové dokumentace praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní e-mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce: **dle vnitřní normy**
Rozsah příloh: **dle vypracování**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

HUXLEY, Martin. Nine Inch Nails: self destruct. New York: St. Martin's Griffin, 1997. ISBN 9780312156121.
KLUSÁK, Pavel. Co je nového v hudbě. Praha: Nová beseda, 2018. Co je nového. ISBN 9788090675179.
WIKSTROM, Patrik. The music industry: music in the cloud. 2nd edition. Cambridge, UK: Polity Press, 2013. Digital media and society series. ISBN 978-0-745-66417-0.
TEOCHARISOVÁ, Vanda. Sound design: zvuková syntéza a tvůrčí programování zvuků v praxi. Praha: Muzikus, c2009. ISBN 9788086253534.
ŠRÝTROVÁ, Vendula. Tvůrčí vývoj Trenta Reznora. Ústí nad Labem, 2010. bakalářská práce (Bc.). UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM. Pedagogická fakulta

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Pavel Hruša**
Ateliér Audiovize

Datum zadání bakalářské práce: **13. prosince 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2020**

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkanka



MgA. Irena Kocí
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 13. prosince 2019

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 6. 8. 2020

Jméno a příjmení studenta: Lukáš Klinec

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Táto bakalárska práca pojednáva o skladateľovi Trentovi Reznorovi, ktorý dokázal tvorbou menej konvenčnej hudby a bez predošlej znalosti o procese filmovej tvorby, prejsť ku skladaniu hudby do hollywoodskych filmov. Práca analyzuje cestu Trenta Reznora, charakteristické znaky jeho produkcie a spôsob akým udalosti v jeho živote menili jeho hudobný štýl. Práca sa venuje syntetickému zvuku Reznora a jeho talente pre nákazlivé melódie a akým spôsobom transformuje jeho hudobné idey do filmového jazyka.

Kľúčové slová: Trent Reznor, Nine Inch Nails, hudobný skladateľ, filmová hudba, analýza, soundtrack, The Social Network, Gone Girl, Mid90s

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with composer Trent Reznor, who managed to compose film soundtracks with his experience in less conventional music and without any previous knowledge of film production process. Thesis analyses Trent Reznor's path, characteristic style of his production and the way how events in his life changed his sonic style. Work addresses synthetic sounds of Reznor and his talent for catchy melodies and ways how he transforms musical ideas into a film language.

Keywords: Trent Reznor, Nine Inch Nails, composer, film music, analysis, soundtrack, The Social Network, Gone Girl, Mid90s

Touto cestou by som sa chcel poďakovať môjmu školiteľovi MgA. Pavlovi Hrudovi za jeho vedenie, konzultácie, dôležité poznámky, inšpiráciu a rady pri písaní práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČASŤ.....	9
1 OSOBNOSTNÝ VÝVOJ TRENTA REZNORA.....	10
1.1 PRVÁ TVORBA A SKUPINA <i>NINE INCH NAILS</i>	10
1.2 ÚSPECH COVEROV SKLADIEB <i>NINE INCH NAILS</i>	11
1.3 MARKETING	12
1.4 HUDBA VO FILME	13
1.5 ATTICUS ROSS.....	14
2 ESTETIKA ZVUKU REZNORA.....	16
2.1 SYNTETIZÁTORY MOOG	16
2.2 SYNTH-POPOVÝ OŠIAE.....	18
II PRAKTICKÁ ČASŤ.....	19
3 ROZBOR FILMOV (<i>THE SOCIAL NETWORK, GONE GIRL, MID90S</i>).....	20
3.1 <i>THE SOCIAL NETWORK</i> (2010).....	20
3.1.1 Prvá skúsenosť s originálnym soundtrackom.....	20
3.1.2 Dramaturgia hudby v <i>The Social Network</i>	21
3.1.3 Voľba inštrumentov	23
3.1.4 Hra s detailom	24
3.1.5 Záver	25
3.2 <i>GONE GIRL</i> (2014).....	26
3.2.1 Hudobná dramaturgia a falošný pocit komfortu	27
3.2.2 Štylizácia pomocou hudby	28
3.2.3 Inštrumenty a limitácia.....	29
3.2.4 Záver	31
3.3 <i>MID90S</i> (2018)	32
3.3.1 Nostalgický soundtrack.....	32
3.3.2 Paralely s Reznorovým životom	34
3.3.3 Záver	34
ZÁVER	36
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY.....	38
ZDROJE	41
ZOZNAM OBRÁZKOV	42

ÚVOD

„Svet navôkol nás nikdy neznel rovnako.“¹

Pavel Klusák

Tému mojej bakalárskej práce som si zvolil potom ako ma uchvátil hudobný smer a štýl 90. rokov a s ním spojený Trent Reznor, ktorý tvaroval zvuk alternatívneho rocku od počiatku deväťdesiatych rokov. Sledovaním Reznorovej práce som sa dostal k jeho hudobnej produkcii pre film, ktorá ma inšpirovala v mojej osobnej tvorbe a chcel som sa dozvedieť prečo mi je jeho zvuk sympatický.

Cieľom mojej bakalárskej práce je skúmať udalosti v Reznorovom živote, ktoré ho viedli až k filmovej hudbe. Akým spôsobom premýšľa počas tvorby, akú inštrumentáciu používa a ako využíva skúsenosti zo svojho života, ktoré následne vkladá do hudobných ideí a psychologickým prístupom vytvára pocity a nálady jeho syntetickým zvukom.

Výstupom práce je analýza filmových soundtrackov z hľadiska dramaturgie a inštrumentácie a oboznámenie sa s Reznorovým procesom tvorby pre film. Charakteristické znaky jeho produkcie, čo robí Reznorov zvuk vo filme výnimočným a aké môže mať výhody a následky, keď skladateľ agresívneho industriálneho rocku prejde ku písaniu filmovej hudby.

Práca je rozdelená na teoretickú a praktickú časť. V prvej kapitole teoretickej časti sa venuje osobnostnému rozvoju Reznora v umeleckom a psychologickom smere, kde skúma jeho biografii, ktorú neskôr spája s hudobnými smermi, ktorými sa Reznor vydal. V druhej kapitole práca popisuje vplyv hudby a zvuku syntetizátorov na Trenta Reznora. Praktická časť určuje metodiku a ciele bakalárskej práce, spracúva informácie z teoretickej časti a analyzuje filmy na ktorých Trent Reznor pracoval.

¹ KLUSÁK, Pavel. *Co je nového v hudbě*. Praha: Nová beseda, 2018. Co je nového. ISBN 9788090675179. Str. 60

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OSOBNOSTNÝ VÝVOJ TRENTA REZNORA

1.1 Prvá tvorba a skupina *Nine Inch Nails*



Obrázok 1 – Trent Reznor

Narodený 17. Mája, 1965 v malom mestečku Mercer v Pensylvánii. V meste, kde na dohľad boli len široké polia s kukuricou, dávno pred vznikom internetu, ktorý znehodnotil jeho zvuk². Trent Reznor sa dokázal s jeho alternatívnou, undergroundovou hudbou predat' prehusteným priemyslom plným hviezd, ktorým sa ponuky kladú priamo na dlaň. Doposiaľ predstavuje jednu z neuveriteľne relevantných a dôležitých osobností v dnešnej modernej hudbe. Jeho hudobný rast siaha od neskorých 80-tych rokov až doteraz. Začiatkom jeho hudobného vzdelania boli hodiny klavíru, ktoré neskôr zamenil za klávesy syntetizátoru, čo definitívne posunulo jeho umelecko-estetický hudobný rast na iný level a tento krok mu ponúkol výhľad do nových obzorov.

Ako frontman a jediný stály člen skupiny *Nine Inch Nails (NIN)*, definuje zvuk industriálneho rocku. Prvý počín ako debutový album *Pretty Hate Machine* (1989), posúval hranice rocku a metalu a poháňal ho hlavne syntetizátorovým zvukom miešaným s elektrickou gitarou. Album je temný, špinavý, surový a zároveň v kontraste pôsobí roboticky s použitím kvantizovaných bicích a basových liniek. Prvý album *Nine Inch Nails* sa javí

² Trent Reznor Inducts The Cure | Rock and Roll Hall of Fame 2019 (Full Speech). In: Youtube [online]. 2019 [cit. 2020-01-19]. Dostupné z: <https://youtu.be/ptZhqvlbdp8>

nielen jeho lyrickými témami ale aj zvukom, ako mladý tínedžer plný hnevu a zrady. Zvuk sa odráža od negatívnych skúseností v živote Reznora a tým spôsobom sa s nimi Trent vyrovnáva.

„Všeobecná teória ďalšieho albumu je zložiť lepšie skladby s lepšími ideami, ale aranžované menej konvenčným spôsobom, a zlúčiť dokopy niektoré štýly, ktoré by človek normálne netušil, že by fungovali spolu. Toto je fakt, ktorý nás opäť vyradí z vysielania komerčných rádiových staníc. Ale je to niečo, čo chcem urobiť. Celková idea skupiny Nine Inch Nails a spôsob akým sa bude vyvíjať závisí od toho, ako sa budem cítiť a to je odôvodnenie toho, čo Nine Inch Nails je. Musí to byť to, čo ja chcem a nie 'Musíš to dosiahnuť do posranej Top 40'. To sa nikdy nestane – ak áno, nekupujte si album. Poučte ma z mojich chýb.“³ Povedal Trent Reznor v rozhovore s *Alternative Press* v marcovom vydaní roku 1990.

1.2 Úspech coverov skladieb *Nine Inch Nails*

Trent s jeho alternatívnou tvorbou sa paradoxne dostal k na mainstreamovú rovinu piesňou „*Hurt*“ 7 rokov po jej vydaní. Skladba bola sama komerčným úspechom, ale skutočne sa stala hitom až kým ju pretvoril Johnny Cash v roku 2002, ako jeho bolestnú rozlúčku so životom. Reznorov text skladby, ktorú zložil v jeho 30 rokoch, dokázal odzrkadliť Cashove zdravotné problémy. Johnny Cash svojím prejavom dodal piesni pocit zrelosti, za čo Reznorova verzia je plná hnevu a tínedžerských samovražedných myšlienok. Trent sa vyjadril, že oproti Cashovej verzii, jeho originálna pieseň znie ako cover. Tým sa Trent preukázal, ako presvedčivý textár, zaraďujúc sa medzi vytrvalé hudobné hviezdy ako Johnny Cash.

V roku 2019 sa dostala hudba Reznora opäť do mainstreamových výšin. Tentokrát sa zapísala do histórie hip-hopu a country. Začínajúci umelec „Lil Nas X“ s piesňou „*Old Town Road*“ porazil dlhodobý rekord Amerického rebríčku *Billboard Hot 100* a podľa neho sa stal #1 singlom, ktorý sa držal na priečke 19 týždňov podľa wikipédie, porážajúc piesne ako

³ HUXLEY, Martin. *Nine Inch Nails: self-destruct* [online]. St. Martin's Griffin, 1997 [cit. 2020-01-19]. ISBN 9781250096548. Kapitola 6.

„*One Sweet Day*“ od Mariah Carey a Boys II Men a hit „*Despacito*“ Luisa Fonsiho a Daddy Yankeeho⁴. Producent „*Old Town Road*“ použil v piesni sample⁵ gitary z nahrávky „*34 Ghosts IV*“ od *Nine Inch Nails*, ktorá tvorí celú, veľmi chytľavú melódiu v country-rap „hymne“.⁶

1.3 Marketing

Čo je zaujímavé na Trentovi Reznorovi je jeho talent na ikonické, nákazlivé melódie a pútavé texty, ale zároveň jeho odpor k hudobným trendom, či konvenčným postupom v hudobnej sfére.

„*Používam analógiu popovej skladby.*“⁷

Trent Reznor

Album „*Ghosts I-IV*“, v ktorom sa nachádzal sample z „*Old Town Road*“, bol nominovaný na dve ocenenia Grammy Awards⁸ a tým sa stal prvým albumom registrovaným pod Creative Commons⁹ licenciou, tvoriac nahrávku ako voľne šíriteľnú a možnú úpravy so statusom nominácie na Grammy Awards¹⁰. Všetkých 36 skladieb bolo dostupných na stránke *nin.com* od 5 amerických dolárov v niekoľkých verziách od digitálnej kópie po 300 dolárovú „Ultra Deluxe Limited Edition Package“.

Tým ako Trent Reznor vnímal nástup digitalizácie a internetového ošiaľu od 90. rokov už od počiatku jeho kariéry, vnímal akým spôsobom sa konzumácia hudby radikálne zmenila. Reznor napísal na webovú stránku skupiny: „*Bol som 18 rokov pod nahrávacími zmluvami a sledoval som ako biznis radikálne mení svoju podstatu z jednej veci na úplne niečo nové a mať konečne priamy vzťah s mojím publikom ma veľmi teší a považujem to za správne.*“¹¹

⁴The Hot 100. In: Billboard [online]. 2020 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/charts/hot-100>

⁵ Sampling. In: Whosampled [online]. 2020 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.whosampled.com/sampling/>

⁶ Ghosts I-IV. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Ghosts_I%E2%80%93IV

⁷ DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>

⁸ Grammy Award. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2019, 2019 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: https://sk.wikipedia.org/wiki/Grammy_Award

⁹ Creative Commons. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2018 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: https://sk.wikipedia.org/wiki/Creative_Commons

¹⁰ Ghosts I-IV. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Ghosts_I%E2%80%93IV

Trent Reznor tým spôsobom vyjadril „nechut“ ku zmluvám, ktoré svojimi pravidlami obmedzujú slobodu umenia, či už lyrickú, alebo hudobnú, a často zárobok nahrávacích spoločností neputuje správnym smerom – k umelcom. Touto cestou sa hudba z albumu objavila v oscarovom dokumentárnom filme *Citizenfour* (2014), kde sa objavili niektoré skladby zo spomínaného albumu.

1.4 Hudba vo filme

Nebol to však prvýkrát, čo jeho hudba zaznela vo filme. Prvýkrát sa hudba *Nine Inch Nails* objavila vo filme *The Crow* (1994), kde nahrávali cover skladby „*Dead Souls*“ od skupiny *Joy Division* pre tento film.¹² Reznorove kolaborácie s umelcami mu napomohli konečne siahnuť aj na hollywoodske strieborné plátno filmom Olivera Stonea *Natural Born Killers* (1994).¹³ Tento snímok počal Reznorovu skladateľskú kariéru vo filmovom priemysle. Hudbu zložil doslova „na kolene“ v hotelovej izbe kvôli jeho prebiehajúcej túre a blížiacim sa deadlineom.¹⁴ Dovtedy to bolo naopak, vytváraním videoklipov pre skladby *Nine Inch Nails*. Ďalším veľkým filmom bol *Lost Highway* (1997) od Davida Lyncha, pre ktorý zložil niekoľko originálnych skladieb a použil Lynch aj existujúcu skladbu „*The Perfect Drug*“ z repertoáru *Nine Inch Nails*, ktorá neskôr vyšla ako singel. Práve práca na filme *Natural Born Killers* v ňom zvýšila záujem o filmovú hudbu, pri ktorej by chcel viac pracovať s hudobnou dramaturgiou, keďže mal pocit, že dovtedy len svoju hudbu editoval, aby fungovala v snímke.¹⁵

Jeho doposiaľ najúspešnejším filmovým soundtrackom sa stal „*The Social Network*“ od Davida Finchera, ktorý bol ocenený soškou *Oscara*, cenou *Golden Globes* za najlepšiu filmovú hudbu a cenu *LAFCA*. Pri tomto soundtracku sa k Reznorovi pridala nový člen *Nine Inch Nails*, Atticus Ross, ktorý pri množstve materiálu, ktorý Reznor začal produkovať, pôsobí ako vitálna polovica vytvoreného dua.

¹¹ WIKSTRÖM, Patrik. *The music industry: music in the cloud*. 2nd edition. Cambridge, UK: Polity Press, 2013. Digital media and society series. ISBN 978-0-745-66417-0. Str.5-6.

¹² HUXLEY, Martin. *Nine Inch Nails: self-destruct* [online]. St. Martin's Griffin, 1997 [cit. 2020-01-19]. ISBN 9781250096548. Kapitola 21.

¹³ HUXLEY, Martin. *Nine Inch Nails: self-destruct* [online]. St. Martin's Griffin, 1997 [cit. 2020-01-19]. ISBN 9781250096548. Kapitola 21.

¹⁴ HUXLEY, Martin. *Nine Inch Nails: self-destruct* [online]. St. Martin's Griffin, 1997 [cit. 2020-01-19]. ISBN 9781250096548. Kapitola 21.

¹⁵ HUXLEY, Martin. *Nine Inch Nails: self-destruct* [online]. St. Martin's Griffin, 1997 [cit. 2020-01-19]. ISBN 9781250096548. Kapitola 21.

Trentova a Atticusova hudobná tvorba pre film sa v poslednej dobe rozrástla šialeným tempom. Okrem pracovania na dvoch ďalších filmoch Davida Finchera *The Girl with a Dragon Tattoo* (2011) a *Gone Girl* (2014) v posledných rokoch pracovali na populárnych snímkach *Bird Box* (2018) a *Mid90s* (2018). Reznora dokonca uchvátil temný superhrdinský seriál *Watchmen* (2019).

1.5 Atticus Ross



Obrázok 2 – Atticus Ross a Trent Reznor

Atticus Ross je londýnsky hudobný skladateľ, dlhú dobu spolupracoval a nakoniec sa aj zaradil do členstva skupiny *Nine Inch Nails*. S Reznorom spolupracuje na filmovej hudbe od čias *The Social Network*. Ross je známy od polovice 90. rokov projektmi ako *Bomb The Bass*, kde programoval syntetizátory a jeho vlastnou hudobnou skupinou *12 Rounds*. Atticus Ross sa s Reznorom poznajú približne od roku 2000. Spolupracoval na albumoch *Nine Inch Nails* ako *With Teeth*, *Year Zero*, *Ghosts I-IV*, *The Slip a Hesitation Marks*. Predtým ako Reznor začal s tvorbou pre film, Atticus Ross zložil hudobný soundtrack pre krátkometrážny film *New York, I Love You* a hollywoodsky film *The Book of Eli* spoločne so svojím bratom Leopoldom Rossom a manželkou Claudiou Sarne.¹⁶

Tým, že Ross mal dovtedajšiu skúsenosť so skladaním hudby do obrazu, Reznor si ho priviedol ku spolupráci na filme *The Social Network*. Práca s Rossom sa mu osvedčila a preto doteraz pracovali spoločne na každom filmovom projekte.

¹⁶ Atticus Ross. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Atticus_Ross

Ako Reznor s Rossom spoločne pracujú na filmovom soundtracku je výsledok niekoľkoročnej spolupráce na hudbe a vzájomnom dopĺňaní svojich umeleckých kvalít. Reznor nazýva Rossa viacej organizovaným skladateľom. Dokážu komunikovať bez slov spôsobom, že sú si vedomí vlastností toho druhého a komplementujú si navzájom.¹⁷

Reznor popisuje ich spoločný workflow na albume *Ghosts I-IV*. Tento album nazýva Reznor „*Soundtrack miest, ktoré neexistujú*“¹⁸. Reznor si predstaví vymyslené miesto a verbálne to popíše Rossovi. Potom Reznor začne hrať na klavíri alebo inom nástroji podľa pocitov, ktoré vycíti zo scény. Nerozmýšľa nad kompozíciou, iba spontánne, impresionisticky vytvára hudobné idey. Po nejakej dobe nahrávania a vytvárania pocitov pomocou zvuku vo všeobecnosti príde na rad Atticus Ross, ktorý vyhľadáva v hodinách nahratého materiálu a aranžuje ho, aby vytvoril niečo, čo je logické a má zmysel.¹⁹

Percentuálny autorský podiel je tým pádom neznámy, keďže nevieme zistiť pri každom prípade spôsob ako bola daná skladba vytvorená.

¹⁷ Sound Designer and UCSC Alum. In: Youtube [online]. 2016 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Gv1XZRAgg0I>

¹⁸ Sound Designer and UCSC Alum. In: Youtube [online]. 2016 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Gv1XZRAgg0I>

¹⁹ Sound Designer and UCSC Alum. In: Youtube [online]. 2016 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Gv1XZRAgg0I>

2 ESTETIKA ZVUKU REZNORA

2.1 Syntetizátory Moog



Obrázok 3 – Syntetizátor Moog Voyager

Estetika Reznorovej hudby sa vždy odvíjala od technologických možností v dobe, v ktorej bola skladaná. Veľkým faktorom sa stali hardvérové syntetizátory *Moog*, ktorými bol Trent uchvátený už ako tínedžer. Prvý syntetizátor vlastnený Trentom bol *Moog Prodigy*. V interview s *Moog Music Inc* sa vyjadril, že *Moog Prodigy* bol darček od jeho starých rodičov a bol to veľký míľnik v živote Reznora.²⁰ Tento syntetizátor bol spojením jeho záľub ako hudba, klávesy a jeho záujem pre elektroniku, hovorí v dokumentárnom filme *I Dream of Wires* (2014)²¹. V tom čase mal kapelu, s ktorou hrával covery piesní v garáži, kde Trent začal hľadať svoj zvuk a objavovať rámec možností a hudobných ideí, ktoré mu *Moog Prodigy* ponúkal.

Syntetizátory *Moog* boli jedným z inštrumentov, ktoré sa objavili na takmer každom projekte, takže sa dá povedať, že vytvárajú Reznorovu identitu a rozpoznateľný rukopis.

„Čo je geniálne na syntetizátore Minimoog je, že možno nemá možnosť každej predstaviteľnej modulácie zvuku – nemá súčasnú formu možnej syntézy v ňom, ale čo v sebe má, je recept zložených komponentov, ktoré znejú ako inštrument. Má vlastnú identitu, cítiť z neho hudobnosť, čo v ňom môžeš urobiť je zložitú, aby zvuk znel škaredo.

²⁰ IDOW Extended Interview #10: Trent Reznor & Alessandro Cortini, Nine Inch Nails. In: Youtube [online]. 2013 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=JNNFLHV6j1I>

²¹ IDOW Extended Interview #10: Trent Reznor & Alessandro Cortini, Nine Inch Nails. In: Youtube [online]. 2013 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=JNNFLHV6j1I>

Inštrument, ktorý má vlastnú osobnosť a vyzýva ťa naučiť sa s ním pracovať a ako na ňom hrať. Je výrazný. Necítiť z neho nový produkt, ale je funkčný“²²

Trent Reznor

To hovorí Reznor o hardvérovom syntetizátore *Minimoog*, ktorý bol použitý od prvého albumu NIN *Pretty Hate Machine* až po súčasnosť v interview *Moog Music Inc.*²³ *Moog Voyager* je podľa Reznora inštrument, ktorý dokáže vytvoriť široký rozsah emócií. Spolieha sa na nástroje navôkol neho a z toho vytvára paletu emócií – nehľadá každú možnosť modulácie pre to, aby vyjadril istý pocit. To je jeho prístup ku vytvoreniu pocitu zvukom, nezáležiac na type média, pre ktoré skladá, či už to je projekt *Nine Inch Nails*, alebo film. *Moog Voyager* bol súčasťou prakticky každého projektu na ktorom pracoval, vyjadruje Reznor.²⁴ „Je to súčasťou slovníka, pomocou ktorého aranžujem hudbu.“²⁵ Syntetizátory *Moog* tvoria súčasť jeho života, vždy nesie jeden v zálohe zo sebou a tvorí DNA jeho špecifického zvuku.

V období, kedy sa Reznor začínal študovať a zaujímať sa o syntetizátory, pracoval v miestnom hudobnom obchode, kde sa k nim jednoduchšie dostávalo. Tam objavil lacnejšie druhy syntetizátorov ako legendárna Yamaha DX7. Tieto syntetizátory podľa Reznora boli: „stupidne zjednodušené na 'všetko v jednom' veci“²⁶ Tieto primitívne pracovné stanice emulovali niekoľko inštrumentov v jednom syntetizátore na rozdiel od ostatných vlajkových syntetizátorov, v ktorých bolo možné modulovať tón, vytvárať vlastný charakter zvukov a textúr. Reznor bol vždy človekom, ktorý chcel vytvoriť niečo nové, čo nikto predtým nevytvoril namiesto napodobovania a emulovania zvuku iných umelcov, ktorí Yamaha DX7 syntetizátor vlastnili.

²² Trent Reznor | Archetype of a Synthesizer. In: Youtube [online]. 2015 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://youtu.be/zAGtlgwFdhM>

²³ Trent Reznor | Archetype of a Synthesizer. In: Youtube [online]. 2015 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://youtu.be/zAGtlgwFdhM>

²⁴ Trent Reznor | Archetype of a Synthesizer. In: Youtube [online]. 2015 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://youtu.be/zAGtlgwFdhM>

²⁵ Trent Reznor | Archetype of a Synthesizer. In: Youtube [online]. 2015 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://youtu.be/zAGtlgwFdhM>

²⁶ IDOW Extended Interview #10: Trent Reznor & Alessandro Cortini, Nine Inch Nails. In: Youtube [online]. 2013 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=JNNFLHV6j1I>

2.2 Synth-popový ošial

Reznor bol inšpirovaný elektronicky vytvorenou hudbou strojov v skorých 80. rokoch. V dobe, keď začal chodiť na vysokú školu a študovať počítačové inžinierstvo, začínali práve vychádzať sekvencery. V spojení techniky a jeho lásky ku hudbe a klávesom sa rozhodol študovať dizajn syntetizátorov. Predtým ako objavil industriálny smer hudby sa venoval žánru synth-pop, ktorý nemal až takú agresívnu charakteristiku. Bola to melodickejšia, konvenčnejšia produkcia, ktorej chýbal širší technologický smer. Vtedy začal Reznor skladať vlastnú hudbu a taktiež hrať covery piesní.²⁷

Čo ovplyvnilo charakter zvuku a posunulo od synth-popu bolo vydavateľstvo *Wax Trax!*, ktoré pomohlo Reznorovi a vytvoril zvuk, s ktorým neskôr prišiel na trh album *The Downward Spiral*. Trent Reznor tam stretol producenta Ala Jourgensena, s ktorým spolupracoval na coveri piesne „*Supernaut*“ od skupiny *Black Sabbath*. „*Jourgensen elektronicky alteroval Reznorove vokály na toľko, že ich nebolo možné rozpoznať.*“²⁸ Tým sa zblížil Trent s Jourgensenom natoľko, že vytvorili spoločnú hudobnú skupinu *Revolver*.

„*Príležitosť pracovať s niekým, ktorého obdivoval tak ako Jourgensena bolo vzrušujúce pre Trenta a štúdiové kolaborácie zodpovedali za Reznorovu túžbu rozšíriť predošlý syntetizátorovo založený imidž a predstaviť agresívnejší prístup ku zvuku Nine Inch Nails...*“²⁹

²⁷ HUXLEY, Martin. *Nine Inch Nails: self-destruct* [online]. St. Martin's Griffin, 1997 [cit. 2020-01-19]. ISBN 9781250096548. Kapitola 2.

²⁸ HUXLEY, Martin. *Nine Inch Nails: self-destruct* [online]. St. Martin's Griffin, 1997 [cit. 2020-01-19]. ISBN 9781250096548. Kapitola 6.

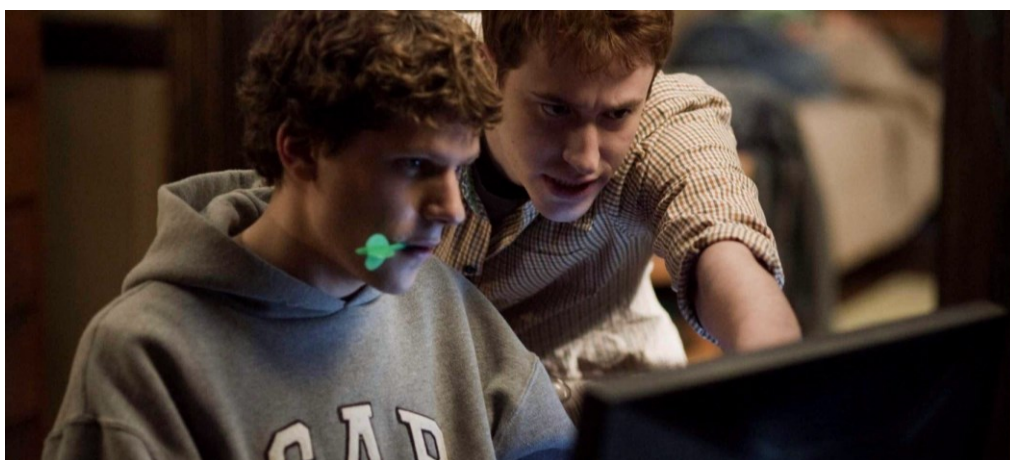
²⁹ HUXLEY, Martin. *Nine Inch Nails: self-destruct* [online]. St. Martin's Griffin, 1997 [cit. 2020-01-19]. ISBN 9781250096548. Kapitola 6.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ROZBOR FILMOV (*THE SOCIAL NETWORK, GONE GIRL, MID90S*)

V praktickej časti bakalárskej práce volím analýzu filmovej hudby vo filmoch *The Social Network*, *Gone Girl*, *Mid90s*, aby sme mohli spozorovať Reznorov pokrok v skladaní filmovej hudby od prvého originálneho soundtracku z roku 2010 a poukázať na estetické zmeny a sonickú všestrannosť jeho hudby až po rok 2018.

3.1 *The Social Network* (2010)



Obrázok 4 – Mark Zuckerberg (Jesse Eisenberg)

The Social Network (2010) je snímok režiséra Davida Finchera a toto je prvá spolupráca s Trentom Reznorom, kde sa stal hlavným skladateľom filmového soundtracku. Reznor a režisér David Fincher podľa rozhovoru, ktorý urobil Trent pre *DP/30: The Oral History Of Hollywood* poznali od 90. rokov skrz hudbu *Nine Inch Nails* a cez videoklipy, ktoré zaujali Davida Finchera. Prvé artistické spojenie tohto dua nastalo v krimi-thrilleri *Seven* (1995), kde Fincher použil remix piesne „Closer“ od *Nine Inch Nails* do titulnej sekvencie, ktorá otvára film. Reznor bol vždy Fincherovým fanúšikom a rešpektoval jeho idey a prístup k filmu.

3.1.1 Prvá skúsenosť s originálnym soundtrackom

"Nebude to o nejakých ľuďoch na facebooku?"³⁰, spomína Reznor telefonát s Fincherom v interview s online magazínom Pitchfork. Reznor bol spočiatku skeptický po telefonáte

³⁰ DOMBAL, Ryan. *Trent Reznor and David Fincher*. In: Pitchfork [online]. © 2018 [cit.2020-01-18]. Dostupné z: <https://pitchfork.com/features/interview/7862-trent-reznor-and-david-fincher/>

s režisérom, vytvorit' soundtrack pre film o revolučnej sociálnej sieti Facebook³¹ zamýšľajúc sa nad svojou nechuťou a odporom k internetu, s ktorým Reznor nebol až tak stotožnený. Do úvahy bral aj fakt, že to bude prvá skúsenosť so skladaním filmovej hudby. Trent dovtedy nepoznal jazyk filmu, výrobný proces filmu a ani časový rozvrh výroby. Čo bola výzva je pracovať po prvýkrát pod niekým, keďže dovtedy bol iniciátor všetkej aktivity v jeho hudobnej skupine on sám.³² Po prečítaní scenáru napokon povedal áno a toto rozhodnutie jemu spoločne s Atticusom Rossom, s ktorým spolupracoval doposiaľ na všetkých filmoch, prinieslo Oscara za najlepší originálny filmový soundtrack pre rok 2010.

V období, keď začal Reznor s Fincherom pracovať na filme, existoval hrubý strih, v ktorom uvidel Trent rýchle tempo s rapídnyimi dialógmi. „*Myslím si, že by z toho malo byť cítiť elektroniku, nepočujem orchester, nemalo by to znieť konvenčne.*“³³, parafrázoval Trent Reznor rady a nápady režiséra Finchera, ktoré mu navrhol, ako si predstavuje hudbu a čo cíti, že jeho snímok potrebuje. Režisér mu dal voľnú ruku, nešiel do detailov, aké hudobné motívy potrebuje a kam presne. Zaisťil mu pohodlné prostredie, nerušil ho „biznisovými vecami“, pre jeho prirodzený prechod ku skladaniu pre filmový formát.

3.1.2 Dramaturgia hudby v *The Social Network*

„*Bol to impresionistický druh kompozície.*“³⁴, hovorí Trent Reznor o skladaní hudby pre film. Prvý inštinkt pre Reznora a Rossa nebolo skladať priamo pre scénu vo filme, skôr ako zachytiť emóciu z materiálu, ktorý im bol prezentovaný.

Trent sa vcituje do celkového príbehu a myšlienky vytvára v kompozícií pocit citelný zo snímky, v ktorej sa potrebuje preukázať Mark Zuckerberg (Jesse Eisenberg), že za niečo stojí a nič ho nezastaví vytvorit' niečo veľkolepé aj za cenu straty blízkych priateľov. Tento pocit sa snaží pretvorit' do soundtracku a tým vytvorit' melancholické melódie a textúry, ktoré prezentujú pocit víťazstva, ale zároveň nechávajú za sebou nepríjemnú pachuť obety.

³¹ DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>

³² DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>

³³ DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>

³⁴ DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>

Režisér chce často od filmovej hudby, aby z nej divák pochopil niečo o postave, čo nie je vyjadrené verbálne, alebo nie je jasné s vizuálnej podoby akcie. Hudba môže reprezentovať dimenziu vnútorného sveta postavy – jej myšlienky, pocity a najhlbšie emócie.³⁵

Trent Reznor prirovnáva k tomuto soundtracku album *Ghosts I-IV*³⁶, v ktorom sa nachádzajú krátke inštrumentálne idey zložené z klavíru ako fundamentálny prvok skladby a okolo neho sa budujú elektronicky znejúce textúry, gitary, syntetizátory a programované bicie. Z tohoto albumu sú dve skladby „14 Ghosts II“ a „35 Ghosts IV“, prerobené priamo pre film.³⁷ Hudba vo filme má skôr funkciu sprevádzať diváka z jednej scény alebo obrazu do druhého a slúži ako mostík aj pri prudkých strihových montážach. Montáže študentov užívajúcich školskú stránku obsahujú zábery, ktoré slúžia na presun deja vpred v čase. V tomto momente hudba dominuje v celkovom mixe filmu a utláča ruchy a dialógy nenosené dôležité informácie do pozadia, čo ich niekedy robí takmer nezrozumiteľnými. Je zaujímavé ako je hudba nosná pri paralelných montážach, v ktorých sa nachádzajú dialógy. Tieto dialógy avšak nie sú informačne dôležité pre diváka, skôr ukazujú právne procesy, ktoré film musí exponovať a hudba pretvára montáž často na dynamickejšie, záživnejšie scény pre diváka sledujúceho film.

Tempu pomáhajú výrazné arpegiátorované basové linky a melódie, ktoré majú rýchly nástup a relatívne rýchlejší ústup dĺžky tónu pripomínajúce brnkanie alebo udieranie kladivkom na strunové nástroje. Filmová hudba nesie hybnosť filmu, napomáha temporytmu záberov výraznými rytmickými elektronickými biciami. Hudba nie je prítomná medzi rapídnyimi dialógmi hercov a necháva im priestor, neštylizuje vyznenie replík a nepodporuje dramaticky herecké výkony – necháva ich vyznieť prirodzene a nesnaží sa zmeniť ich náladu, či emóciu.

Celkovo by hudba nemala rušiť intímny výrazuplný herecký prejav dialógov, ale zároveň by hudba mala vystupňovať emocionálne vyznenie danej sekvencie.³⁸

³⁵ GREČNÁR, Ján. *Filmová hudba od nápadu po soundtrack*. 2005. Bratislava : Ústav hudobnej vedy SAV: Slovenská akadémia vied. Ústav hudobnej vedy. ISBN 80-89135-04-8. Str. 29

³⁶ DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>

³⁷ The Social Network (soundtrack). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2019 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/The_Social_Network_\(soundtrack\)](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Social_Network_(soundtrack))

³⁸ GREČNÁR, Ján. *Filmová hudba od nápadu po soundtrack*. 2005. Bratislava : Ústav hudobnej vedy SAV: Slovenská akadémia vied. Ústav hudobnej vedy. ISBN 80-89135-04-8. Str. 33

3.1.3 Voľba inštrumentov

Hudba Trenta Reznora a Atticusa Rossa skutočne výrazne mení náladu filmu. Z tradičného príbehu o vysokoškolských študentoch sa príbeh štylisticky mení už prvými tónmi klavíru. Po prvej otváracíj scéne v bare snímka ukazuje široké zábery školských priestorov, ktorými beží postava Zuckerberga. Snímku otvára krehký klavírny motív „*Hand Covers Bruise*“ udávajúci nezvyčajný dramatický zvrát celkovej nálady filmu.

Klavír tvorí srdce soundtracku filmu. Je to nástroj krehkosti a zraniteľnosti postáv, ktorým je ublížené na ich cti. Klavír je v Reznorovej produkcii fundamentálnym nástrojom, ktorý tvorí základ melódie. Popri ňom zvykne hrať dlhý tón zvyčajne tvorený syntetizátorom, ktorého sustain³⁹ neustáva a často jeho výška tónu stúpa nahor, vytvárajúca napätie. Tón vytvára textúru, ktorá súznie so zvukovou atmosférou danej scény. Táto textúra je často prehnaná cez gitarový pedál, ktorý skresľuje jej zvuk a zvýrazňuje vyššie harmonické frekvencie v zvukovom spektre. Ťahavý tón pri skladbe „*Hand Covers Bruise*“ bol vytvorení samplovaním huslí, ktorých zvuk bol vložený do granulového nekonečného reverb pluginu, ktorý manipuluje so zvukom huslí, aby zneli nezvyčajne, ale zároveň zanecháva sonickú dôvernosť huslí.⁴⁰ Ťahavá textúra tónu v úvode filmu nastolí nezvyčajnú thrillerovú, úzkostlivú až desivú náladu, ktorú divák z počiatku nečaká z námety filmu o tínedžeroch na sociálnych sieťach.

Trent Reznor sa hrá s rozsahom emócií a neostáva len na úzkostlivých, skleslých motívoch. „*Four-on-the-floor*“⁴¹ kopákom poháňaný synth-pop znázorňuje prúdiace myšlienky postavy Zuckerberga v jeho momentoch spontánnych nápadov, zábleskov kreativity, ktoré sa mu rútia z hlavy. Mechanicky znejúca, popovo orientovaná pieseň narastajúca na intenzite „*In Motion*“ sa neustále rozvíja a znázorňuje krútiace sa koliesko, v Zuckerbergovej hlave⁴² prezentujúci jeho bystrosť a intelekt. Niekedy ruchy ustúpia, aby urobili miesto pre mimo-obrazovú hudbu a voice-over Zuckerberga, ktoré vystúpia do popredia. Hudba v mixáži sa nebojí byť v popredí a ustúpiť počas voice-overov. Burácajúca spätná väzba pískajúcich

³⁹ Envelope (music). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Envelope_\(music\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Envelope_(music))

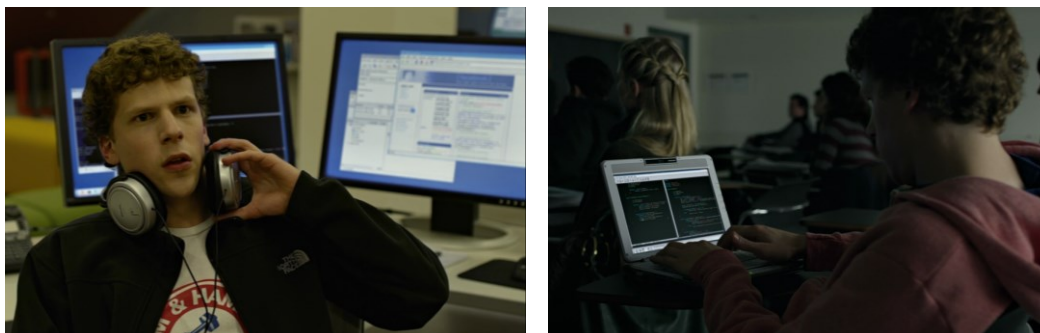
⁴⁰ Sound Designer and UCSC Alum. In: Youtube [online]. 2016 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Gv1XZRAgg0I>

⁴¹ Four on the floor (music). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2019 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Four_on_the_floor_\(music\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Four_on_the_floor_(music))

⁴² Sound Designer and UCSC Alum. In: Youtube [online]. 2016 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Gv1XZRAgg0I>

gitár sa často objavuje pri scénach, ktoré sú vizuálne menej zaujímavé, ako je nabúranie sa do serverov školskej stránky a preto práve hudba dodáva scéne alarmujúci pocit hrozby. Celkovú nosnosť napätia v danej scéne nesie hudba, ktorá zvýrazňuje divákovi nebezpečenstvo dejúce sa na pozadí v časti filmu, kedy postava Zuckerberga narúša súkromné údaje a dáta osôb na stránke univerzity.

3.1.4 Hra s detailom



Obrázok 5 a 6 – Mark Zuckerberg pracujúci na stránke facebook

Reznor sa nezabúda hrať s jednotlivými scénami. Jeho soundesign v hudbe pripomína *chiptune* hudbu z 8-bitových videohier squarewaveovými arpegiátorovanými linkami a tým pripomína základné typy vln generované zvukovým čipom PSG, ktorý sa nachádzal v arkádových, herných konzolách a v domácich počítačoch v neskorých 80. a 90. rokoch.⁴³ Tento zvuk nám neustále pripomína moc „pár dosiek a spojov“ nad ľuďmi a neuveriteľne veľký potenciál ujmy, ktoré môže napáchať osoba, ktorá počítač ovláda. Tieto mechanicky znejúce zvuky nám počas celej stopáže filmu pripomínajú, že najväčší škodca vo filme je technológia. Nečistota, nízka bitová hĺbka, ktorá je dôvodom skreslenosti *chiptune* nástrojov tvorí veľmi intenzívne, kompresované zvuky, ktoré prerážajú na povrch vo filmovom mixe. Jediná akčná scéna v snímke sú veslárske preteky, zostrihané podobným spôsobom ako videoklip. Režisér David Fincher sa rozhodoval na akú hudbu by túto akčnú sekvenciu mohol postríhať. Henley Royal Regatta je veslárska udalosť, ktorá sa koná pravidelne od roku 1839.⁴⁴ Podľa tohoto faktu sa rozhodol Fincher použiť dobovú hudbu za vlády kráľa Edwarda a rozhodol sa práve pre skladbu „*In The Hall of the Mountain King*“ Edvarda

⁴³ Programmable sound generator. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020, 2020 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Programmable_sound_generator

⁴⁴ History of the course. In: Henley Royal Regatta [online]. 2019 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: <https://www.hrr.co.uk/history-course>

Griega. Trent Reznor vytvoril syntetizátorovú verziu tejto skladby, ktorá splýva s originálom a nazval ju za „najviac nesexy verziu tejto skladby.“⁴⁵ Avšak, Reznor nakoniec vyjadril spokojnosť s touto verziou, ktorej účel je znieť súčasnejšie a zlovestne jej syntetickým zvukom.⁴⁶

3.1.5 Záver

Po vypočítaní samotného soundtracku celého filmu *The Social Network* si myslím, že zložená hudba by sa dokázala umiestniť do katalógu albumov *Nine Inch Nails* ako samostatný inštrumentálny album. Trent nemení svoj arzenál zvukov a spôsob kompozície a zanecháva vo filme typický rukopis *Nine Inch Nails*. Reznor sa nezamýšľala nad vymýšľaním leitmotivov pre každú postavu.⁴⁷ Skôr sa zamýšľala nad zvukom definujúcim náladu v snímke a snaží sa štylisticky znieť zo sveta, ktorý vytvoril režisér David Fincher. Proces skladania hudby pre film a byť účasť na procese filmu Reznor opisuje ako „najviac uspokojivý moment v mojej kariére aký som mal.“⁴⁸

„Je niekto hudobne lepší v rozprávaní o inovácii, technológii,
komunikácii a konektivitě ako Trent?“⁴⁹

David Fincher

Dalo by sa povedať, že Trent Reznor bol dokonalá voľba pre zloženie soundtracku do tejto snímky. Jeho prístup k fanúšikom sa zmenil odvtedy ako jeho album bol vydaný predčasne a nahnevali ho vydavateľstvá ich nevšímavosť k hudobnej spotrebe fanúšikov. Neskôr, keď zistil akým spôsobom ľudia spotrebúvajú hudbu, vydal album „*Ghosts I–IV*“ svojpomocne a bez čakacej lehoty, ktorá musí prejsť kvôli marketingovým stratégiám.⁵⁰ Tento fakt hral

⁴⁵ DOMBAL, Ryan. Trent Reznor and David Fincher. In: Pitchfork [online]. © 2018 [cit.2020-01-18].

Dostupné z: <https://pitchfork.com/features/interview/7862-trent-reznor-and-david-fincher/>

⁴⁶ Sound Designer and UCSC Alum. In: Youtube [online]. 2016 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Gv1XZRAgg0I>

⁴⁷ DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>

⁴⁸ DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>

⁴⁹ DOMBAL, Ryan. Trent Reznor and David Fincher. In: Pitchfork [online]. © 2018 [cit.2020-01-18]. Dostupné z: <https://pitchfork.com/features/interview/7862-trent-reznor-and-david-fincher/>

⁵⁰ DOMBAL, Ryan. Trent Reznor and David Fincher. In: Pitchfork [online]. © 2018 [cit.2020-01-18]. Dostupné z: <https://pitchfork.com/features/interview/7862-trent-reznor-and-david-fincher/>

veľkú rolu pri výbere skladateľa pre Davida Finchera, keďže téma filmu *The Social Network* sa venuje transparentnosťou a neprimeraným zdieľaním informácií na internete.

3.2 *Gone Girl* (2014)



Obrázok 7 – Nick Dunne (Ben Affleck), Amy Dunne (Rosamund Pike)

V tretej spolupráci s Davidom Fincherom na filme *Gone Girl* Reznorov príbeh a soundtrack pracuje hlavne s manipuláciou postáv. Hlavná postava filmu, Nick Dunne (Ben Affleck), často musí manipulovať svojimi emóciami, ktoré cíti k svojej stratenej manželke Amy Dunne (Rosamund Pike), aby sympatickejšie vyznel v médiách. Zároveň jeho manželka má v pláne sa skrývať pred verejnosťou a nadobudnúť novú identitu vymyslenými scenármi, ktoré sa jej v živote udiali. Reznor sa priamo chytá tejto idei v snímke, využíva momentov, ktoré mu film nadobúda a zahráva sa duševnými stavmi postáv preplietaním hudobných motívov. V snímke Reznor výrazne a častejšie spľňa časové značky strihov, priebehu deja, vypätých momentov a skladá filmovú hudbu úzko spätú napríklad: položením telefónu, používaním počítača, zmene emócií herca, predmetov v obraze a podobne. Zvýrazňuje alebo kontrastuje emóciu, ktorá sa buduje vo vnútorných pocitoch postáv a pomáha scéne stavať napätie niekedy nezvyčajnými a podprahovými spôsobmi. Naopak, práve vo filme *The Social Network*, hudba rapídny dialógom prenecháva priestor.

3.2.1 Hudobná dramaturgia a falošný pocit komfortu

„*Chcem aby ľudia v kine si pomysleli, hmm, deje sa tu niečo zvláštne. Prečo sa cítim nesvoj?*“⁵¹

Celková nálada *Gone Girl* je veľmi chladná, surová niekedy erotická a v momentoch neuveriteľne násilná. Tento fakt hrá Trentovi do kariet, vzhľadom na estetiku hudby, ktorú skladá a je vidieť, že sa pri skladaní cíti vo svojej koži. Avšak vo filme sa nachádzajú momenty, kde Reznor uvažoval ako hudobne vyjadriť veselé až romantické momenty, ktoré nie sú v jeho doterajšom hudobnom repertoári. Reznor našiel spôsob ako implikovať komfort a zároveň nepôsobiť príliš úprimne vzhľadom na skutočnosť, že charaktery vo filme už k sebe necítia skutočnú lásku.⁵² Celý nápad falošného pocitu inšpirovala Davidova Fincherova návšteva chiropraktika. Pri jej návšteve počul hudbu, ktorá ho mala uvoľniť, no jej vyznenie bolo opačné. Tým sa idea falošnej masky, pod ktorou sa skrýva skutočný význam hodila priamo pre film.⁵³



Obrázok 8 – Nick Dunne, Amy Dunne

Skladba „Sugar Storm“, zložená z jednoduchej melódie, farbou pripomína hudobný nástroj zvaný kalimba, najlepšie vyjadruje tento falošne príjemný pocit. „Začína s úprimným, skoro „New Age“ masážnym terapeutickým dojemom, ale skladatelia postupne predstavujú zvláštne staccato zvuky pripomínajúce starý zvuk vytáčajúceho modemu. Konečný výsledok

⁵¹ EISEN, Scott. In 'Gone Girl' music, Reznor aims 'to instill doubt'. In: USA TODAY NETWORK [online]. 2018 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/life/movies/2014/09/30/trent-reznor-gone-girl-soundtrack/16475489/>

⁵² DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>

⁵³ EISEN, Scott. In 'Gone Girl' music, Reznor aims 'to instill doubt'. In: USA TODAY NETWORK [online]. 2018 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/life/movies/2014/09/30/trent-reznor-gone-girl-soundtrack/16475489/>

je zároveň rozrušujúci a upokojujúci.⁵⁴ Zvuky kalimby sa zvyčajne objavujú v scénach, v ktorých postavy očividne klamú, alebo sú k sebe neúprimné. Hudba s pozitívnym dojmom sa nachádza najmä na začiatku a na konci filmu pri scénach zobrazujúcich vzťah hlavných charakterov. Na záver filmu sú postavy Nicka a Amy od seba úplne odlúčené a len navzájom predstierajú ich kladný vzťah. V tých momentoch hudba naberá celkom iný význam a hrá jasným kontrastom k obrazovej zložke.

3.2.2 Štylizácia pomocou hudby

V dlhších scénach si divák nezačne všímať hudobný motív, ktorý začne pomaly zvyšovať intenzitu a vystúpi spod ruchov. Divák nevníma hudbu až kým ho neprepadne pocit nepokoja a určitého rozruchu. Až neskôr zisťuje, že to, čo doteraz počul nepatrilo k ruchu scény, ale bol to akýsi disharmonický element, ktorý sa začal vo filme rozuzľovať a plížiť na povrch v mixe.⁵⁵ Tento spôsob dramaturgie Reznor používa v snímke pravidelne. Podobný spôsob zvyšovania hlasitosti hudby v zvukovom mixe, ktorý slúži ako dramaturgický element sú scény, kde sa postavy Nicka a Amy zblížujú. Čím dlhšie plynú ich rozhovory, postavy sa zblížujú, hudba zvyšuje na intenzite a mix ruchov, ktorý sa deje okolo postáv sa úplne stíši. Podobne v reálnom živote, na ruchy predmetov navôkol a na iné podnety sa prestávajú ľudia sústreďovať postupne ako sa emocionálne zblížujú.⁵⁶ Celkovo vo filme hudobný soundtrack myslí na dôležité scény v snímke, ktoré vysvetľujú dej, nečakaný alebo komplikovaný sled náhlych zvrátov, ktoré sú pre diváka kritické, aby divák dokázal čítať dôležité situácie. V takých scénach hudba prenecháva zvuk dialógom, ruchom a atmosféram.

⁵⁴ EISEN, Scott. In 'Gone Girl' music, Reznor aims 'to instill doubt'. In: USA TODAY NETWORK [online]. 2018 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/life/movies/2014/09/30/trent-reznor-gone-girl-soundtrack/16475489/>

⁵⁵ DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>

⁵⁶ Gone Girl Q&A | Trent Reznor + Atticus Ross. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/u1OT3bBoRoQ>



Obrázok 9 – Hádky manželského páru

V 46 minúte filmu môžeme sledovať manželskú hádku sonicky podporenú sláčikovými nástrojmi a syntetickými padmi, ktoré hrajú kontrapunktom priam heroickú melódiu a naberá na intenzite počas čoraz viac dramatickej hádky manželov. Scéna vrcholí fyzickým násilím v obraze, štylizovaným spomalením záberu. Nastáva efekt filmového ticha, ruchy v scéne stíchnu a voice-over Amy začne opisovať jej pocity. Počas vnútorného monológu počujeme samotný hudobný motív gradovať a vyvrcholiť disharmonickým krešendom a náhlou ostro strihnutou a čiernou obrazovkou a tichom, ktorým sa presúvame do ďalšieho obrazu filmu. Týmto spôsobom skladatelia Reznor a Ross štylizujú scény v niekoľkých momentoch snímky. Reznor obľubuje, aj v skladbách skupiny *Nine Inch Nails*, používať ostré strihy ticha. Nebojí sa náhlych zmien a dokonca ustriháva aj „chvost“, alebo prirodzené doznenie nástrojov, čo pôsobí veľmi neprirodzene, ale spolu s obrazovou zložkou tvorí dôležitý bod obratu v správaní postáv vo filme; a taktiež ostrý strih zvyrazňuje moment kolízie vo filme.

3.2.3 Inštrumenty a limitácia

„Limitovanie možností môže byť veľmi inšpirujúce.“⁵⁷

Trent Reznor

Hudobný soundtrack skutočne neodchádza ďaleko od tradičnej Reznorovskej palety nástrojov. Zostáva verný syntetizátorom a umelo vytvorenému zvuku, ktorý mu je blízky. Trent Reznor neustále spomína dôležitosť vybraní páru vhodných nástrojov pre daný projekt a limitovať svoje možnosti na niekoľko nástrojov.⁵⁸ To prináša prostredie

⁵⁷ Gone Girl Q&A | Trent Reznor + Atticus Ross. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/u1OT3bBoRoQ>

s limitovaným výberom techniky, v ktorom umelec musí vyvinúť väčšiu kreativitu pre uskutočnenie jeho idey.

Nástroj, ktorý istým spôsobom drží pri zemi celkový hudobný soundtrack je klavír. Drží po hromade diváka pri netradičnej inštrumentácii a napomáha zostať príbehu v realite a nepôsobiť ako sci-fi alebo iný žánrový film. Trent už od mladého veku bol zžitý s klavírom a bol to jeho preferovaný nástroj pre skladanie hudby a primárny nástroj pre zapisovanie hudobných ideí.

„Moja stará mama ma donútila hrať na klavír. Pamätám si, keď som mal 5 rokov, začal som s hodinami klasického klavíru. Páčilo sa mi to, cítil som sa v tom dobrý a vedel som, že sa mám v mojom živote venovať skladaniu hudby. Cvičil som dlho a usilovne, študoval som a naučil som sa hrať na inštrumente, ktorý mi vytvoril základ, z ktorého viem všetko, čo mi nápadne pretvoriť do kláves klavíru... Som rád, že mám tento základ. Je to veľmi ne-punk rockové vyjadrenie. Poznanie inštrumentu, myslieť naň, a naučiť sa takú zručnosť je pre mňa vzácné.“⁵⁹

T. Reznor

V soundtracku sa často kombinujú syntetizátory s reverbom. Robí to preto, aby napodobil akustické vlastnosti nástrojov. Reznor emuluje reverbom priestor, v ktorom by sa prirodzene reálny inštrument nachádzal pri jeho nahrávaní na mikrofón a tým pádom dodáva zvuku syntetizátoru plastickosť a vernosť.

Tón syntetizátorových línií pripomína plechové nástroje ako napríklad tuby, ktorými v častiach filmu hrá dramatické nízke tóny. Filmom sa ťahajú dlhé ambientné, ťahavé textúry, ktoré komplementujú zvukovej atmosfére v snímke – dopĺňajú frekvencie atmosfére a tvoria plnší, hutnejší zvukový celok a pozdvihujú emočný vzruch v danej scéne. Počas nahrávania a vkladania hudby priamo do scény sa Reznor a Ross predom zamýšľajú nad atmosférou miestností a ruchmi v scéne, keďže hudba s ruchmi a zvukovými efektami eventuálne splynú a vytvorí celistvú skladbu.⁶⁰

⁵⁸ Gone Girl Q&A | Trent Reznor + Atticus Ross. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/u1OT3bBoRoQ>

⁵⁹ Sound City [dokumentárny film]. Režie Dave GROHL. USA, 2013.

⁶⁰ Gone Girl Q&A | Trent Reznor + Atticus Ross. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/u1OT3bBoRoQ>

Je dobré, ak hudba rešpektuje ruchy a dokonca ich berie za akési prvé noty hudobnej témy, ktorú bude rozvíjať.⁶¹ Toto tvrdenie berie Trent doslovne v jednej scéne v snímke. Postava Nick Dunne zametá črepiny na drevenej podlahe jeho bytu. Trent Reznor vyníma krátky úsek ruchu kráčania po podlahe, vytvára slučku zo zvuku krokov, ktorá tvorí rytmickú textúru v hudbe. Hudba sa rozvíja a do slučky krokov sa začínajú pridávať ďalšie syntetické zvuky. Experimentálne, disharmonické bzučanie syntetizátorov a rytmus podlahovej slučky hľadá pravidelnosť, mátie diváka zároveň s postavami vo filme. Paralelný strih medzi postavou detektívky, Nicka Dunna a Amy Dunnovej, ktorí pátrajú po skrytých stopách vytvára zmetený dojem počas hľadania stôp zanechaných po Amy. Zvuk krokov vytvára symbolickú spojitosť s krokmi stratenej Amy, ktoré postavy vo filme podstupujú a následne odhaľujú zároveň s divákmi. Hudobný motív pôsobí na psychiku diváka a nadobúda v kontexte s obrazom a myšlienkou scény symbolický význam.

3.2.4 Záver

Cieľom skladateľov bolo vyhovieť režisérovi a po zložení soundtracku pre *The Social Network* si nepovedať „odviedli sme skvelú prácu“, ale skôr „ako môžeme urobiť niečo lepšie, ambicióznejšie“.⁶² Oboznámením sa s filmovým procesom na *The Social Network* pomohlo Reznorovi s Rossom na filmovom projekte *Gone Girl* byť sebaistejšími skladateľmi. S úzkym tímom strihačov, zvukárov a režiséra dokázali odviesť skutočne úctyhodný výkon, ktorý je sonicky smelší, trífalejší a drzejší ako na predošlom projekte. S požehnaním Davida Finchera toto skladateľské duo ukazuje filmovému priemyslu, že aj takto môže znieť filmový soundtrack.

⁶¹ GREČNÁR, Ján. *Filmová hudba od nápadu po soundtrack*. 2005. Bratislava : Ústav hudobnej vedy SAV: Slovenská akadémia vied. Ústav hudobnej vedy. ISBN 80-89135-04-8. Str. 17-18

⁶² *Gone Girl Q&A | Trent Reznor + Atticus Ross*. In: Youtube [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/u1OT3bBoRoQ>

3.3 *Mid90s* (2018)



Obrázok 10 – Stevie (Sunny Suljic), Ray (Na-keel Smith)

Mid90s je americká coming-of-age⁶³ dráma so zámerom verne zobrazit' pop-kultúru 90. rokov. Zobrazuje život tínedžerov, skaterov vyrastajúcich v meste Los Angeles. Príbeh sa sústreďuje na postavu Stevieho (Sunny Suljic), ktorý sa snaží zapadnúť do partie a priblížiť sa kvalitám skupinky starších tínedžerov. Naučí sa tvrdým lekciám o privilégiách, rase, nadržanosti a dôsledkoch jeho činností v skutočnom živote.

Skladatelia sa snažia preniesť do svojej mladosti vo filme *Mid90s*. Vracajú sa späť do svojich tínedžerských rokov – vracajú sa späť v čase. Stred 90. rokov dátumovo pripomína aj ich skladateľské začiatky. Reznor rezonuje s hlavným charakterom Steveom a pripomína mu to jeho tínedžerské roky – skate-boardovanie po meste, trávenie času s priateľmi a hudba, ktorá sa spája s jeho mladosťou. Celá idea filmu je vzbudiť autentický dojem z doby a podporiť ho vizuálom a zvukom, respektíve hudbou.

3.3.1 Nostalgický soundtrack

V tomto prípade režisér Jonah Hill vyvoláva pocit nostalgie po deväťdesiatych rokoch hudobným soundtrackom a siaha po prevzatej archívnej populárnej hudbe, ktorá buduje atmosféru filmu. Zatiaľ čo táto hudba nasiaknutá deväťdesiatymi rokmi má funkciu sprevádzať diváka atmosférou, Reznor a Ross sa venujú filmovej hudbe po dramaturgickej stránke.

⁶³ Coming-of-age story. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-2020 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Coming-of-age_story



Obrázok 11 – Izba Stevieho staršieho brata

Skladatelia doručujú stopáž originálneho soundtracku v rozpätí 12 minút, ktorý sa preplieťa pomedzi nahusto nabitými populárnymi piesňami. Úvodná titulková skladba „*The Start of Things*“ obsahuje syntetizátor, ktorý pokrýva pomalé basové linky a ľahké brnkanie na gitaru v pozadí za dlhou ťahajúcou sa textúrou hrajúcou optimisticky znejúce akordy. Táto kompozícia metaforicky otvára film s otvorením dverí do miestnosti. Reznor pomaly rozvíja motív, tým spôsobom, že filter basovej linky syntetizátoru sa otvára z dvermi do izby a vyššie frekvencie začínajú rezonovať. So skladbou sa postava Stevieho dostáva do izby jeho staršieho brata. Filmové ticho a hudba, ktorá má sprievodnú funkciu divákovi pomáha vcítiť atmosféru 90. rokov pri pohľade na predmety v izbe. Plagáty, topánky, oblečenie, časopisy a videokazety, ktoré obdivuje Stevie v bratovej izbe sú všetko predmety, ktoré sa spájajú s kultúrou 90. rokov a diváka majú silu vrátiť späť do doby ich mladosti. Hudba zdôrazňuje v obrazovej zložke emócie a dodáva intenzívnejší pocit nostalgie, ktorá má pôsobiť na diváka. Aj keď v obraze vidíme pop-kultúrne predmety, bez hudby by táto scéna nedokázala navodiť silný pocit nostalgie v divákovi, a tým hudba v zvukovej zložke s obrazom idú ruka v ruke.

Titulná hudba vo filme má za úlohu nastaviť diváka do určitého času a priestoru. Nasadzuje pomalé, pozvoľné tempo, ktorým sa hýbe celá snímka. Pomalým tempom má divák možnosť „nasiaknúť“ atmosféru a naladiť sa na dobový film a hudba v ňom má dôležitú úlohu a tvorí veľkú súčasť nálady vyplývajúcej zo snímky.

Filmová hudba má tendenciu začať potichu, rozvíjať svoj motív, nabrat' na intenzite a prebrať na seba celú váhu odobraním ruchov, atmosfér a dialógov vo zvukovej dramaturgii.

3.3.2 Paralely s Reznorovým životom

V príbehu vnímam paralely so životom Trenta Reznora. „*Celý život som bojoval s pocitom, že nikam nepatrím.*“⁶⁴, vyjadril sa otvorene o svojej mladosti počas udalosti Rock and Roll Hall of Fame v roku 2019. Hlavná postava Stevie s prezývkou „Sunburn“ sa snaží nájsť priateľov, keďže v škole nepatril medzi populárnych žiakov a cítil sa ako vyvrženec. Tým pádom si hľadal niekoho, s kým by zdieľal svoje záujmy a kto by ho chápal. Avšak sa Stevovi podarí zožať slávu a stať sa populárnym medzi jeho partiou starších chalanov. Trent Reznor seba zobrazuje ako vyvrženca v období mladosti, ale všetci, ktorí ho poznali tvrdia presný opak.⁶⁵

Tieto skutočnosti ho pravdepodobne motivovali k vytvoreniu hudobného soundtracku pre tento režisérsky debut Jonaha Hilla, ktorý verne vytvára divákovi pohľad na život tínedžerov v deväťdesiatych rokoch dvadsiateho storočia.

3.3.3 Záver

Reznor nehrá svojou hudbou populárnym zvukom 90. rokov, ale prenecháva úlohu historického rozmeru archívnej hudbe nachádzajúcu sa v sníme režiséra Jonaha Hilla. Hudba stále nesie estetiku alternatívneho smeru v ambientných, ťahavých syntetických inštrumentáloch. Hudba ako keby „spomalí čas“, kedy si divák a malý Stevie uvedomuje dôležité momenty v jeho živote a jeho miesto v partii. Filmová hudba Reznora a Rossa na rozdiel od archívnych skladieb nefunguje na navodenie istej doby, skôr má v snímke dramaturgickú úlohu. Piesne sa nenápadne plížia a naberajú na intenzite tak, že divák nestíha spozorovať kedy začali.

Podobne ako v prípade filmového soundtracku v snímke *The Social Network* Reznor sa vracia ku skladaniu hudby podľa pocitov, ktoré cíti zo snímky a ktoré si film vyžaduje. Pri porovnaní troch analyzovaných filmov pozorujeme ako sa Trentove filmové cítenie mení a ako dokázal rozšíriť sonickú paletu svojich emócií a ohybnosť jeho zvukového vyjadrovania. Týmto Reznor preukazuje, že jeho zvuk sa mení podľa toho ako vníma snímku ako celok.

⁶⁴ Trent Reznor Inducts The Cure | Rock and Roll Hall of Fame 2019 (Full Speech). In: Youtube [online]. 2019 [cit. 2020-01-19]. Dostupné z: <https://youtu.be/ptZhqvlbdp8>

⁶⁵ HUXLEY, Martin. *Nine Inch Nails: self-destruct* [online]. St. Martin's Griffin, 1997 [cit. 2020-01-19]. ISBN 9781250096548. Kapitola 1.

Každou snímkou a pravidelným striedaním skladania hudby pre *Nine Inch Nails* a skladaním hudby pre film ukazuje svoju neustálu kreatívnu silu a sonickú všestrannosť. Pozorujeme ako počas skladania filmovej hudby prierezom filmov *The Social Network*, *Gone Girl* a *Mid90s* Reznor nadobudol cítenie pre filmovú reč. Podraduje sa atmosfére filmu a mení spôsob akým skladá hudbu podľa toho, akú informačnú funkciu si film pýta, či už je to hudba, ktorá podporuje charaktery a podporuje emóciu v scéne a hudobnými motívmi triafa jednotlivé synchronizačné body alebo hudbu komponuje podľa nálady, ktorú vycíti zo snímky a striktne sa nedrží časových bodov.

ZÁVER

V teoretickej časti bakalárskej práce popisujem udalosti v Reznorovom živote, ktoré ho smerovali až k filmovej hudbe. Skúmam jeho postoje k hudbe a priemyslu, v ktorom pracuje a alternatívne hudobné smery, ktorým sa Reznor venuje. Popisujem, čo robí zvuk skupiny *Nine Inch Nails* výnimočným a aké inštrumenty charakterizujú jeho tvorbu. Spracúvam spôsoby ako využíva a transformuje zvuk syntetizátorov vzhľadom na skúsenosti v jeho živote.

V praktickej časti práce používam analytickú metodiku, ktorou spracúvam funkciu Reznorovej filmovej hudby v spojení s filmovým obrazom a podrobne skúmam jednotlivé detaily k poznaniu celkového zvuku a myšlienky jeho práce. V práci využívam najmä primárne zdroje ako videá, kde Trent Reznor opisuje spôsoby a postupy práce a literatúru, kde vyhľadávam ďalšie primárne a sekundárne zdroje faktov a postupov Trenta Reznora.

Zámerom práce bolo aj osloviť producenta Steva Duda, ktorý pracoval priamo s Trentom Reznorom na niekoľkých hudobných albumoch a získať informácie z tretej strany. Z dôvodu podpísania zmluvy o mlčanlivosti zo skupinou *Nine Inch Nails* sa nemohol vyjadriť o jeho predošlej skúsenosti a podeliť sa s detailmi produkcie.

Počas tvorenia filmového soundtracku Reznor necháva za sebou svoju osobnosť a poddá sa filmovému obrazu - skladá podľa emócií, ktoré si film žiada. Zároveň svoje postupy radikálne nemení a ostáva v žánroch, v ktorých sa cíti dobre. Vyberá si filmy, s ktorými empatizuje a maľuje impresionistickú skladbu celej nálady filmu. Čerpá z jeho vlastných skúseností z minulosti, vciťuje sa do kože filmových postáv, ktoré mu dovoľujú sonicky rozšíriť paletu emócií, ktorú vyjadruje v jeho hudbe. V práci pozorujem zaujímavý prípad hudobného skladateľa, ktorý predtým nemal ideu o procese vytvárania filmu a preukázal, že dokáže pracovať s filmovým obrazom, hudobne manipulovať z charaktermi a cítiť príbeh z pohľadu inej osoby na rozdiel od skladania hudby o témach z vlastnej životnej skúsenosti.

Vybral som si analýzu troch filmov. Dôvod voľby týchto snímok bol ukázať prvý Reznorov počín vo Fincherovom filme *The Social Network*, ktorého hudba bola ocenená Cenou Akadémie. Film *Gone Girl*, v ktorom preukázal skladateľský pokrok vo svojej spolupráci s režisérom Davidom Fincherom, skladateľom Atticusom Rossom a prehľbil si vedomosti so skladaním hudby pre filmový formát. Film *Mid90s*, ktorého téma a nálada priam ťahá

z osobných a krehkých momentov Reznorovho detstva a úzko súvisí z dobou, ktorá bola vitálnym momentom života Trenta Reznora.

Informácie, ktoré som zistil v mojej bakalárskej práci sú pre mňa veľmi užitočné, keďže sa stotožňujem z jeho zvukovou estetikou a som fanúšik jeho hudby už niekoľko rokov. Táto práca mi pomohla naučiť sa a rozmýšľať nad úlohou hudby vo filme.

Najzaujímavejší mi prišiel prístup Reznora vo vytváraní jednoduchého obrazu v jeho mysli a jeho následným impresionistickým pretvorením do hudobnej idey. Reznor má povest' veľmi pracovitého človeka, ktorý zaplňuje svoj voľný čas prácou, ktorú odvádza s citom pre detail.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

- [1] GREČNÁR, Ján. *Filmová hudba od nápadu po soundtrack*. 2005. Bratislava: Ústav hudobnej vedy SAV: Slovenská akadémia vied. Ústav hudobnej vedy. ISBN 80-89135-04-8.
- [2] HUXLEY, Martin. *Nine Inch Nails: self-destruct* [online]. St. Martin's Griffin, 1997 [cit. 2020-01-19]. ISBN 9781250096548.
- [3] KLUSÁK, Pavel. *Co je nového v hudbě*. Praha: Nová beseda, 2018. Co je nového. ISBN 9788090675179.
- [4] WIKSTRÖM, Patrik. *The music industry: music in the cloud. 2nd edition*. Cambridge, UK: Polity Press, 2013. Digital media and society series. ISBN 978-0-745-66417-0.
- [5] EISEN, Scott. In 'Gone Girl' music, Reznor aims 'to instill doubt'. In: USA TODAY NETWORK [online]. 2018 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/life/movies/2014/09/30/trent-reznor-gone-girl-soundtrack/16475489/>
- [6] Trent Reznor Inducts The Cure | Rock and Roll Hall of Fame 2019 (Full Speech). In: Youtube [online]. 2019 [cit. 2020-01-19]. Dostupné z: <https://youtu.be/ptZhqvlbdp8>
- [7] Sampling. In: Whosampled [online]. 2020 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.whosampled.com/sampling/>
- [8] The Hot 100. In: Billboard [online]. 2020 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/charts/hot-100>
- [9] Four on the floor (music). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2019 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Four_on_the_floor_\(music\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Four_on_the_floor_(music))
- [10] Envelope (music). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Envelope_\(music\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Envelope_(music))

- [11] The Social Network (soundtrack). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2019 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/The_Social_Network_\(soundtrack\)](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Social_Network_(soundtrack))
- [12] Creative Commons. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2018 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: https://sk.wikipedia.org/wiki/Creative_Commons
- [13] Grammy Award. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2019, 2019 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: https://sk.wikipedia.org/wiki/Grammy_Award
- [14] History of the course. In: Henley Royal Regatta [online]. 2019 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: <https://www.hrr.co.uk/history-course>
- [15] Programmable sound generator. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020, 2020 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Programmable_sound_generator
- [16] Coming-of-age story. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2020 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Coming-of-age_story
- [17] Atticus Ross. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Atticus_Ross
- [18] IDOW Extended Interview #10: Trent Reznor & Alessandro Cortini, Nine Inch Nails. In: *Youtube* [online]. 2013 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=JNNFLHV6j1I>
- [19] Ghosts I-IV. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Ghosts_I%E2%80%93IV
- [20] Trent Reznor | Archetype of a Synthesizer. In: *Youtube* [online]. 2015 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://youtu.be/zAGtlgwFdhM>

- [21] Gone Girl Q&A | Trent Reznor + Atticus Ross. In: *Youtube* [online]. 2014 [cit. 2020-08-0801-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/u1OT3bBoRoQ>
- [22] Sound Designer and UCSC Alum. In: *Youtube* [online]. 2016 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Gv1XZRAGg0I>
- [23] DP/30: Gone Girl, Trent Reznor. In: *Youtube* [online]. 2014 [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://youtu.be/Kq-RuNwINE8>
- [24] DOMBAL, Ryan. *Trent Reznor and David Fincher*. In: *Pitchfork* [online]. © 2018 [cit.2020-01-18]. Dostupné z: <https://pitchfork.com/features/interview/7862-trent-reznor-and-david-fincher/>
- [25] GROHL, Dave. *Sound City* [dokumentární film]. USA, 2013.

ZDROJE

The Social Network (David Fincher, 2010)

Gone Girl (David Fincher, 2014)

Mid90s (Jonah Hill, 2018)

Sound City (Dave Grohl, 2013)

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1 – Trent Reznor

Obrázok 2 – Atticus Ross a Trent Reznor

Obrázok 3 – Syntetizátor Moog Voyager

Obrázok 4 – Mark Zuckerberg (Jesse Eisenberg)

Obrázok 5 – Mark Zuckerberg pracujúci na stránke facebook

Obrázok 6 – Mark Zuckerberg pracujúci na stránke facebook

Obrázok 7 – Nick Dunne (Ben Affleck), Amy Dunne (Rosamund Pike)

Obrázok 8 – Nick Dunne, Amy Dunne

Obrázok 9 – Hádko manželského páru

Obrázok 10 – Stevie (Sunny Suljic), Ray (Na-keel Smith)

Obrázok 11 – Izba Stevieho staršieho brata